

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Bases para a interpretación do coñecemento científico	Código	750G01008	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Pita Fernandez, Salvador	Correo electrónico	salvador.pita@udc.es	
Profesorado	Freijomil Vázquez, Carla Movilla Fernandez, Maria Jesus Pita Fernandez, Salvador	Correo electrónico	carla.freijomil@udc.es maria.jesus.movilla@udc.es salvador.pita@udc.es	
Web	moodle.udc.es			
Descrición xeral	A materia Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico establece os elementos metodolóxicos, cuantitativos e cualitativos, que necesita o/a estudante para ser consumidor crítico da información científica da súa disciplina no ámbito das Ciencias da Saude			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Identificar e describir as características metodolóxicas da investigación cuantitativa	A19 A20	B1 B3 B8 B11 B21 B23	C6 C7 C8 C11 C13
Describir e utilizar os métodos estadísticos frecuentes nos estudos da área de ciencias da saude	A19 A20	B1 B3 B8 B11 B21 B23	C6 C7 C8 C11 C13
Comprender os elementos necesarios para a execución dun estudo clínico- epidemiolóxico.	A19 A20	B1 B3 B8 B11 B21 B23	C6 C7 C8 C11 C13
Identificar e describir os principais fundamentos teóricos da investigación cualitativa	A18	B1 B3 B8 B11 B21	C6 C7 C8 C11

Identificar e describir as características metodolóxicas da investigación cualitativa	A18	B1 B3 B8 B11 B21	C6 C7 C8 C11
Describir os métodos e as técnicas para a obtención e análise de datos cualitativos	A18	B1 B3 B8 B11 B21	C6 C7 C8 C11 C13

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDAD DIDACTICA I.METODOLOXIA DA INVESTIGACIÓN CUALITATIVA	<p>1.1.- A investigación cualitativa no contexto da saúde</p> <p>1.2.- Características da investigación cualitativa. Complementariedad investigación cuantitativa e investigación cualitativa.</p> <p>1.3.- Deseño da investigación cualitativa. Investigación como proceso circular. Pregunta de investigación.</p> <p>1.4.- Unidad de análise e selección de participantes en investigación cualitativa. Estratexias de muestreo.</p> <p>1.5.- Obtención de datos: Datos verbales: entrevista, narracions, grupo discusión, etc. Datos visuales: observación, etnografía, fotografía, video, etc</p> <p>1.6.- Análise de datos: Documentación dos datos. Notas de campo. Diario de investigación. Transcripción. Preparación dos datos para sua análise. Software cualitativo Codificación e categorización Rigor na investigación cualitativa. Plausibilización selectiva. Fiabilidade e validez. Triangulación. Inducción analítica.</p>

<p>UNIDAD DIDACTICA II. METODOLOXIA DE INVESTIGACIÓN CUANTITATIVA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pertinencia dun estudo 2. Viabilidade dun estudo 3. Introducción (antecedentes e estado actual do tema) 4. Xustificación do estudo 5. Obxetivos 6. Material e métodos 6.1.- ámbito de estudo 6.2.- periodo de estudo 6.3.- tipo de estudo Tipos de estudos clínico epidemiolóxicos Estudios para a validación de probas 6.4.- estratexia de búsqueda bibliográfica 6.5.- criterios de inclusión 6.6.- criterios de exclusión 6.7.- mediciones 6.8.- xustificación do tamaño muestral 6.9.- análise estadístico 6.10- aspectos ético-legales Aspectos ético legales a considerar antes da realización dun estudo clínico-epidemiolóxico 6.11.- limitacions do estudo 7. Cronograma e plan de traballo 8. Experiencia do equipo investigador 9. Plan de difusión de resultados 10. Memoria económica 11. Bibliografía
<p>UNIDAD DIDACTICA III. BIOESTADISTICA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de estadística. Variables 2. Tabulación e representación gráfica das variables 3. Análise descritivo dos datos 4. Cálculo de probabilidades 5. A distribución normal. Características e aplicacións 6. Introducción á estadística inferencial 7. Significación estadística 8. Cálculo do tamaño muestral 9. Muestreo 10. Correlación entre variables 11. Estadístico Chi- cuadrado 12. Regresión lineal 13. Introducción a análise multivariante 14. Análise da supervivencia 15. Presentación de resultados e a súa interpretación 16. Cuantificación do risco e medidas de efecto 17. A decisión clínica. Significación estadística vs. relevancia clínica 18. Validez e precisión dos estudos epidemiolóxicos 19. Inferencia causal 20. Metaanálisis

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B23 C6 C8 C11 C13	0	12	12
Aprendizaxe colaborativa	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B21 C6 C7 C8 C11	8	24	32
Sesión maxistral	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 C8 C11 C13	21	20	41
Solución de problemas	A19 A20 B8 C7 C11 C13	12	30	42
Proba mixta	A18 A19 A20 B3 B8 B11 C6 C11	2	18	20
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	<p>Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.</p> <p>Os estudantes de modo individual realizarán a lectura e comentario de artigos de investigación cualitativa.</p> <p>O resto das lecturas encontrase na web http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp</p>
Aprendizaxe colaborativa	<p>Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.</p> <p>En grupos de estudantes elaborarán e presentarán a os seus compañeiros a análise metodolóxica de 2 artigos de investigación cualitativa</p>
Sesión maxistral	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóse reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p> <p>Os contidos teóricos básicos impartense en sesións maxistras, pero con un enfoque participativo</p>
Solución de problemas	<p>Técnica mediante a que se ten que resolver unha situación problemática concreta, a partir dos coñecementos que se traballaron, que pode ter máis dunha posible solución.</p> <p>De cada tema explicado da metodoloxía cuantitativa realizaranse exercicios prácticos que o alumno debe presentar na súa totalidade</p>
Proba mixta	<p>Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas.</p> <p>En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.</p> <p>En la parte de la materia impartida por el profesor Salvador Pita (4 ECTS) se realizará una prueba mixta de 35-40 preguntas de respuesta múltiple y ejercicios de cálculo.</p> <p>En la parte de la materia impartida por la profesora María Jesús Movilla (2 ECTS) se realizará una prueba mixta constituida por 7 preguntas.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lecturas	En cada lectura que se realice apoiarase de modo personalizado a aqueles estudantes que teñan máis dificultades para facer a análise solicitada

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B21 C6 C7 C8 C11	De carácter obrigatorio para superar a parte da materia impartida pola Prof. Dra María Jesús Movilla Fernández (2 ECTS). Consiste en realizar en grupos de 5 estudantes unha búsqueda de 2 artigos, un en castelan e outro en inglés, de investigación cualitativa, co fin de levar a cabo unha análise metodolóxica dos artigos e unha posterior presentación na aula. Esta actividade puntúase sobre 3 puntos. Será necesario alcanzar 2 punto para superar esta parte da avaliación.	10
Solución de problemas	A19 A20 B8 C7 C11 C13	Esta actividade corresponde á parte da materia impartida polo Prof. Dr. Salvador Pita (4 ECTS). Será necesario realizar e entregar durante o cuadrimestre todos os exercicios que se solicitan.	20
Proba mixta	A18 A19 A20 B3 B8 B11 C6 C11	1.- Na parte correspondente á materia (4 ECTS) impartida polo Prof.Dr. Salvador Pita realizarase unha proba final de 35-40 preguntas de resposta múltiple e exercicios de cálculo. 2.- Na parte correspondente á materia (2 ECTS) impartida pola Prof. Dra María Jesús Movilla realizarase unha proba final de 7 preguntas (7 puntos). Será necesario alcanzar 4 puntos para superar esta parte da avaliación.	70

Observacións avaliación

NOTA IMPORTANTE.

A materia Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico é impartida por 2 profesores. O Prof Dr Salvador Pita Fernández(4 ECTS) e a Prof Dra María Jesús Movilla Fernández (2 ECTS).

Para superar a materia é necesario haber superado cada unha das partes individualmente.

No caso de que non se supere unha das dúas partes na 1ª oportunidade a nota que lle figurará será de 4,e para a 2ª oportunidade manterase aprobada a parte que se teña superada na 1ª oportunidade dentro da mesma convocatoria.

A nota final calculase de modo ponderado según o peso en créditos ECTS de cada unha das partes.

MATRICULA PARCIAL

Os alumnos de matricula parcial deberán poñerse en contacto cos profesores ó inicio do curso.

Prof. Pita: Deberán entregar os exercicios no tempo e forma que se lles solicite para ser avaliados.

Prof. Movilla: Os estudantes poderán optar a unha seguintes opcións sempre e cando o indiquen durante o mes de setembro:

- 1.- proba mixta de 10 preguntas sendo necesario acadar 6 puntos para superar materia.
- 2.- realizar o mesmo proceso de avaliación que o descrito para a PRIMERA OPORTUNIDADE

SEGUNDA OPORTUNIDADE E OUTRAS

Prof Pita: deben entregar os exercicios no tempo e forma que se lles solicite para ser avaliados

Prof. Movilla: a avaliación consistirá en unha proba mixta de 10 preguntas sendo necesario acadar 6 puntos para superar materia.

OPORTUNIDADE ADIANTADA

Prof Pita: deben entregar os exercicios no tempo e forma que se lles solicite para ser avaliados

Prof. Movilla: a avaliación consistirá en unha proba mixta de 10 preguntas sendo necesario acadar 6 puntos para superar materia.

MATRICULA DE HONOR

Outorgarase ás puntuacións máis elevadas superiores a 9 obtidas unha vez ponderadas e sumadas as dúas partes da materia.

NON PRESENTADO

A calificación de Non Presentado corresponderá ó alumno que non fixera a proba obxetiva na parte do profesor Pita e/o alumno que non realizara a proba de ensaio na parte da profesora Movilla.

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Moral Santaella C (2006). Criterios de Validez en la investigación cualitativa. Revista de Investigación Educativa,24,147-164 - Flick U (2004). Introducción a la investigación cualitativa. Madrid. Morata - Taylor S; Bogdan R (1992). Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Barcelona. Paidós - Pérez Serrano G (2001). Investigación cualitativa. Retos e interrogantes. Madrid. La Muralla - Maykut P; Morehouse R (1999). Investigación Cualitativa. Una guía práctica y filosófica. Barcelona. Hurtado - Hernandez Sampieri R; Fernández-Collado C; Baptista Lucio P (2006). Metodología de la Investigación. Mexico. McGraw Hill - Rodriguez Gomez G; Gil Flores J; García Jiménez E (1999). Metodología de la Investigación Cualitativa. Málaga. Aljige - Streubert Helen J.; Rinaldi Carpenter D (2011). Investigaçao qualitativa em enfermagem. Portugal, Lusodidactica - Holloway I; Wheeler S (2010). Qualitative Research in Nursing and Healthcare. United Kingdom, Wiley-Blackwell - Latimer, J (Editor) (2003). Advanced Qualitative Research for Nursing. Oxford, Blackwell Publising <p>En dicha dirección se encuentran el material necesario para el estudio de la materia impartida por el profesor Salvador Pita http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp</p>
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Villareal Reyna MA; Salazar González BC (2006). La Teoría Crítica y su contribución al desarrollo del conocimiento en Enfermería. Desarrollo Científico de Enfermería, 14, 339-341

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/750G01004

Materias que continúan o temario

Farmacoloxía/750G01011

Situacións de risco para a saúde e radioloxía/750G01013

Enfermaría Comunitaria I/750G01014

Enfermaría da Saúde Mental/750G01015

Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/750G01016

Enfermaría clínica III/750G01017

Enfermaría materno-infantil/750G01018

Enfermaría Comunitaria II/750G01019

Enfermaría Xerontolóxica/750G01020

Xestión dos servizos da Enfermaría/750G01021

Enfermaría Laboral/750G01022

Métodos e ferramentas avanzadas en investigación cualitativa/750G01023

Farmacoterapia/750G01024

Estancias Clínicas I/750G01025

Estancias Clínicas II/750G01026

Estadías Clínicas III/750G01027

Estancias Clínicas IV/750G01028

Estancias Clínicas V/750G01029

Estancias Clínicas VI/750G01030

Estancias Clínicas VII/750G01031

Traballo fin de grao/750G01033

Enfermaría Clínica I/750G01034

Enfermaría Clínica II/750G01035

Observacións

1.- Materias que se recomenda haber cursado previamente.

Neste apartado non seleccionamos ninguna materia xa que Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico atópase no 2º cuatrimestre de 1º curso.

2.- Materias que continúan o temario.

A materia Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico establece os elementos metodolóxicos, cuantitativos e cualitativos, que necesita o/a estudante para ser consumidor crítico da información científica da súa disciplina.

E por isto que en todas as materias posteriores dos cursos 2º, 3º e 4º do Grao de Enfermaría os/as estudantes de modo transversal terán que facer uso das competencias adquiridas en esta materia. Será unha necesidade, nas devanditas materias, profundizar dende un enfoque práctico e clínico na capacidade do estudante para consumir información científica, realizar unha análise crítica da mesma, aplicala no contexto de cada materia e nos casos que o precisen tomar decisións clínicas.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías